№ 12. **Käsitöitä.** Liite Kotiin ja Yhteiskuntaan. 1903.

Koti ja Yhteiskunta ynnä liite Käsitöitä maksaa koko vuodelta Suomessa 6 m:kkaa, Venäjällä 2 ruplaa 50 kop., puolelta vuodelta Suomessa 3 m:kkaa 50 p:niä. **Huom.!** Koti ja Yhteiskunta yksin tilataan ainoastaan koko vuodeksi, Suomessa 3 m:kkaa, Venäjällä 1 rupl. 25 kop.

N:o 35. Puserokangasta (kude raitaista)

W. M.

E. L.

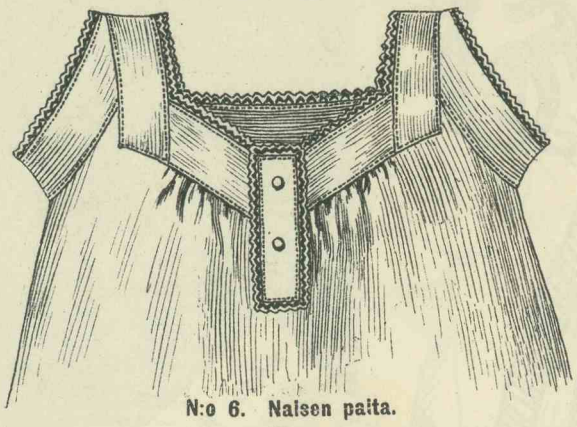

N:o 6. Naisen paita.

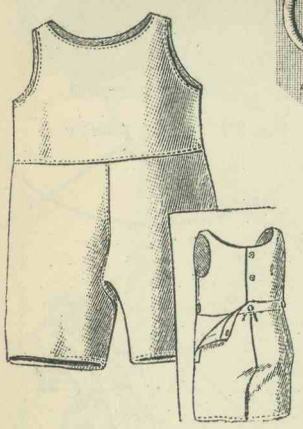

N:o 1. Pojan alushousut ja liivi.

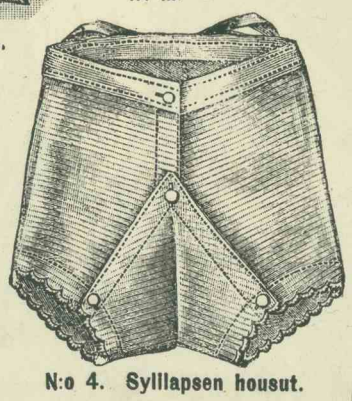

N:o 4. Syllapsen housut.

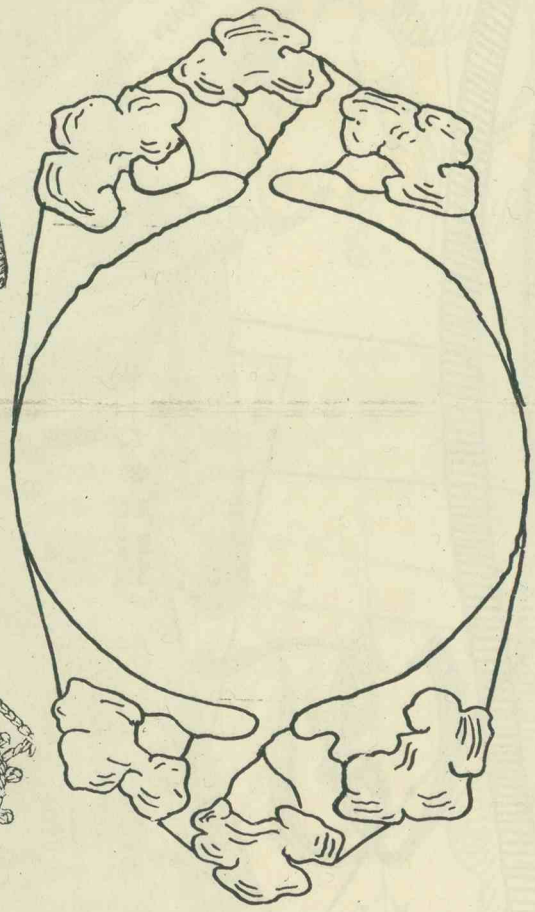

N:o 11. Tarjotinliina.

V. M.

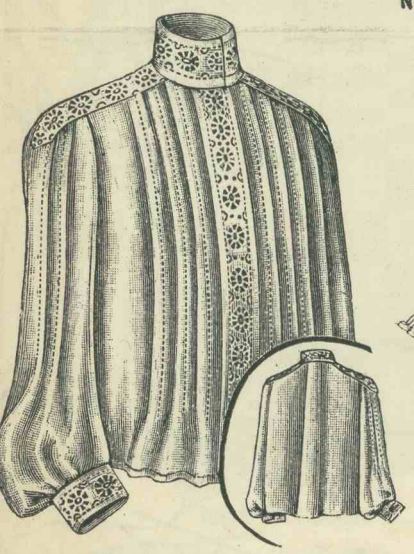

N:o 20 Aamuröijy

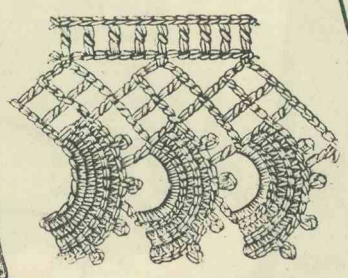

N:o 22. Virkattu pitsi.

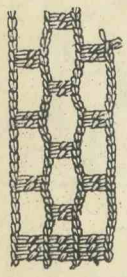

N:o 17. Peitteenmalli (kuva 16).

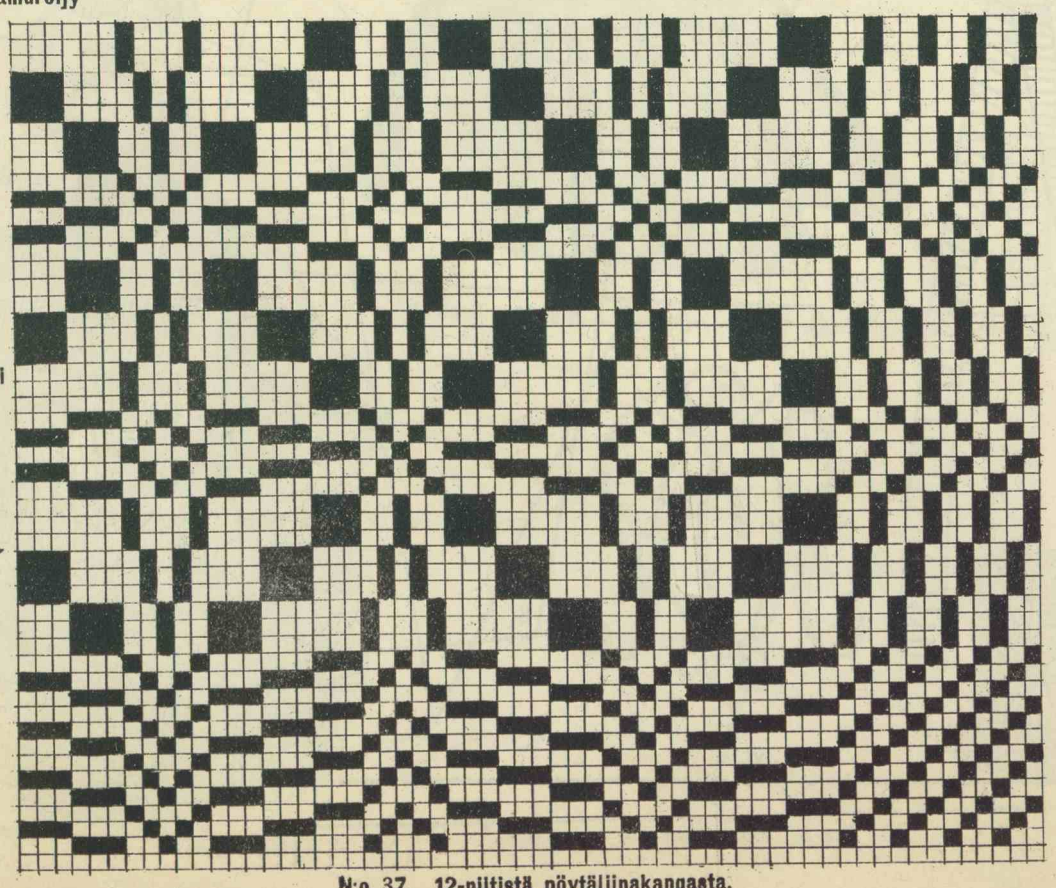

N:o 37. 12-niitistä pöytäliinakangasta.

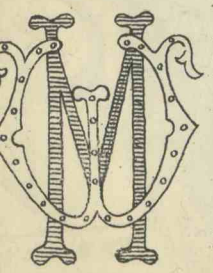

V. M.

Pojan alushousut ja liivi, noin 4—5 vuotiaalle (kuvat 1, 2 ja 3). Tarvitaan 90 cm 84 cm levyistä neliniitistä kangasta. Kuvan n:o 2 mukaan leikataan liivi yhdestä palasesta; jos tahtoo, voi käyttää kaksinkertaista kangasta. Lahkeet leikataan kuvan n:o 3 mukaan. Eri kappaleet yhdistetään kateompelulla, lahkeitten suut, liivin hihansuut ja kaulareikä varustetaan 2 ½ cm levyisillä liesteillä, housut tikataan kiinni liiviin ja napitetaan takaa, kuten kuvasta n:o 1 näkyy.

Sylilapsen housut (kuvat 4 ja 5). Tarvitaan 60 cm 80 cm levyistä kangasta (neliniitistä, shertinkiä, flanellia tahi puolivillaista). Kuvan n:o 5 mukaan leikataan housut yhdestä palasesta, ylt'ympäri — paitsi yläreunaan — ommellaan 1 ½ cm levyiset liesteet (vinoon leikatut); yläreuna poimutellaan ja ommellaan kiinni 3 cm leveään, 60 cm pitkään kauluriin. Kuvasta n:o 4 näkyy miten housut napitetaan.

Naisen paita (kuvat 6, 7, 8, 9 ja 10). Tarvitaan 3 ¼ metriä 84 cm levyistä kangasta (shertinkiä, madapolami- tahi domestik-kangasta). Kuvan n:o 7 mukaan leikataan miehusta kahdesta kappaleesta, joiden koko pituus on 110 cm. Sitten leikataan 4 kaistaa, jotka ovat 90 cm pitkät, alareunasta 15 cm ja yläreunasta 3 cm. leveät. Ne yhdistetään miehustaan kateompelulla tahi yliheittopistoilla (jos kankaan hulpiot yhdistetään). Kaartokaulus leikataan kaksinkertaisesta kankaasta kuvien 8 ja 9 mukaan, hiha samoin kuvan n:o 10 mukaan. Eri kappaleet yhdistetään kateompelulla, miehustan yläreunat poimutellaan ja tikataan kiinni kaartokaulukseen. Napinreikälieste on 4 cm leveä. Hihat tikataan kiinni miehustaan seuraamalla numeroja, paita päärmätään alhaalta, kaartokauluksen ja hihojen reunat tikataan ylt'ympäri. Tämä malli on jotenkin suurelle henkilölle aijottu.

Tarjotinliina (kuvat 11 ja 12) on tummanharmaasta palttinasta, kukat tumman merisinisestä palttinasta. Ne ommellaan kiinni samanvärisellä silkillä tahi liinalangalla, jota myös käytetään varsia ja kukkien varjostuksia ommeltaessa.

(Piirustanut Maggie Gripenberg.)

Isän piippuhyllyn koriste, lasten työ (kuva 13). Otetaan harmaata villa-kanavakangasta, johon malli n:o 13 ommellaan vihreällä langalla; voi käyttää kaksi häivettä (shatterausta). Reuna leikataan kärjille, joiden ympäri ommellaan napinreikäpistoilla vihreätä lankaa.

Veitsi- ja kahvelikotelo (kuvat 14 ja 15), lasten työ, on tehty valkaisemattomasta palttinasta tahi mustasta verasta, johon malli, kuva 15, on ommeltu punaisella puuvillalangalla, käyttämällä kantapistoja. Kotelo on sisustettu punaisella flanellilla.

Sänky (kuvat 16 ja 17) on maalattu harmaanvihreäksi, koristeet vihreät. Peite on valmistettu noin 25 cm levyisistä virkatuista kappaleista (katso kuva 17), joihin on käytetty valkoista puuvillaista hienompaa sukkalankaa, sekä 25 cm levyisistä vohvelikankaan- tahi javakanavakankaankappaleista, joihin joku sievä malli on ommeltu punaisella puuvillalangalla. Punaista tvilliä tahi shertinkiä on pantu peitteen sisusteeksi; samasta kankaasta on tehty reunapoimutelma. Ylt'ympäri peitettä virkataan kolme kerrosta luomussilmukoita.

Käsitöitä.

№ 12. Liite Kotiin ja Yhteiskuntaan. 1903.

Koti ja Yhteiskunta ynnä liite Käsitöitä maksaa koko vuodelta Suomessa 6 m:kkaa, Venäjällä 2 ruplaa 50 kop., puolelta vuodelta Suomessa 3 m:kkaa 50 p:niä. **Huom.!** Koti ja Yhteiskunta yksin tilataan ainoastaan koko vuodeksi, Suomessa 3 m:kkaa, Venäjällä 1 rupl. 25 kop.

N:o 35. Puserokangasta (kude raitaista)

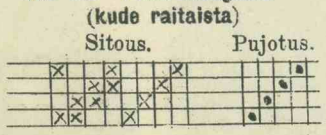

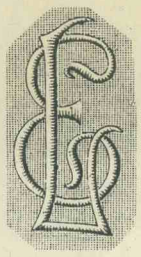

E. L.

W. M.

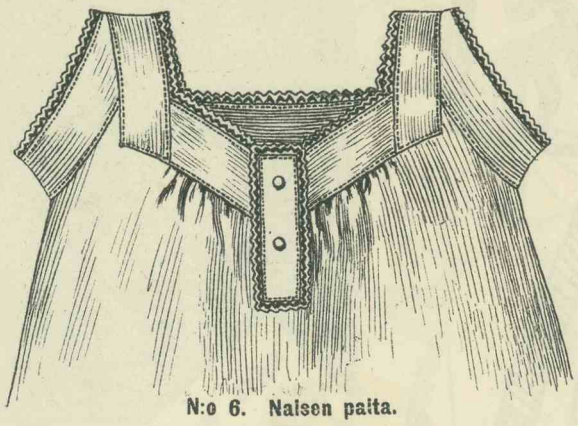

N:o 6. Naisen paita.

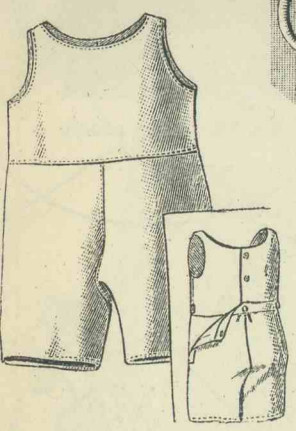

N:o 1. Pojan alushousut ja liivi.

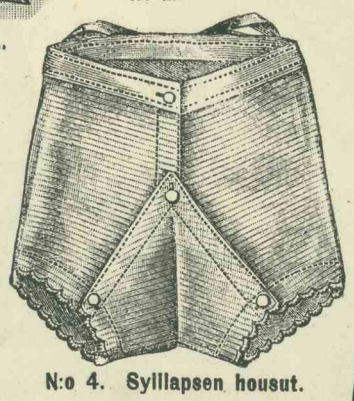

N:o 4. Syllapsen housut.

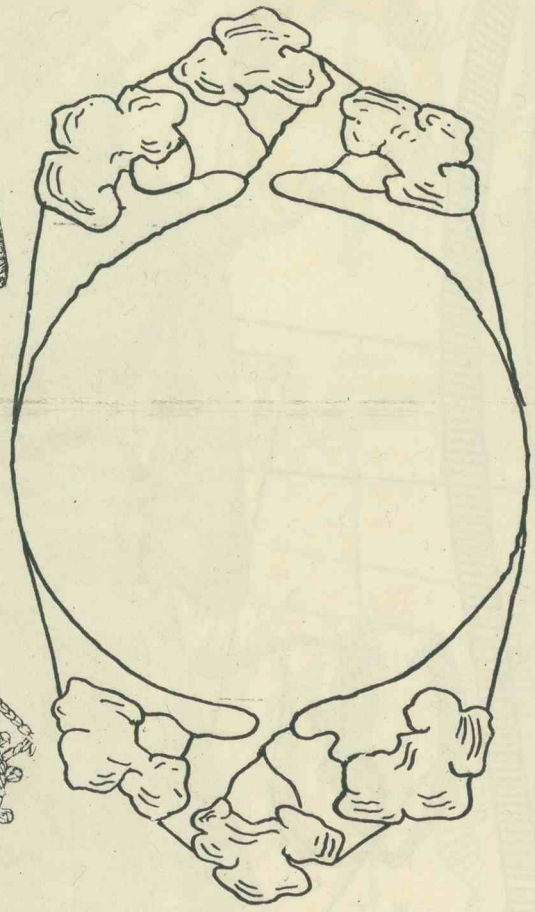

N:o 11. Tarjotinliina.

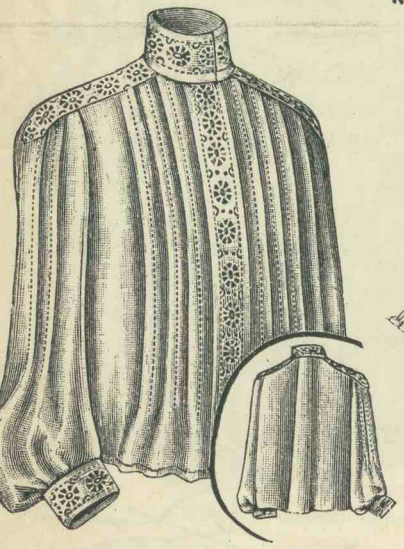

N:o 20 Aamuröijy

V. M.

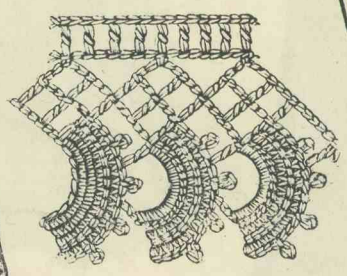

N:o 22. Virkattu pitsi.

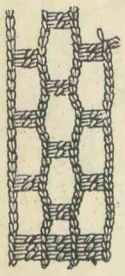

N:o 17. Peitteenmalli (kuva 16).

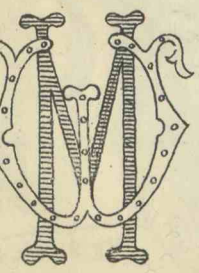

V. M.

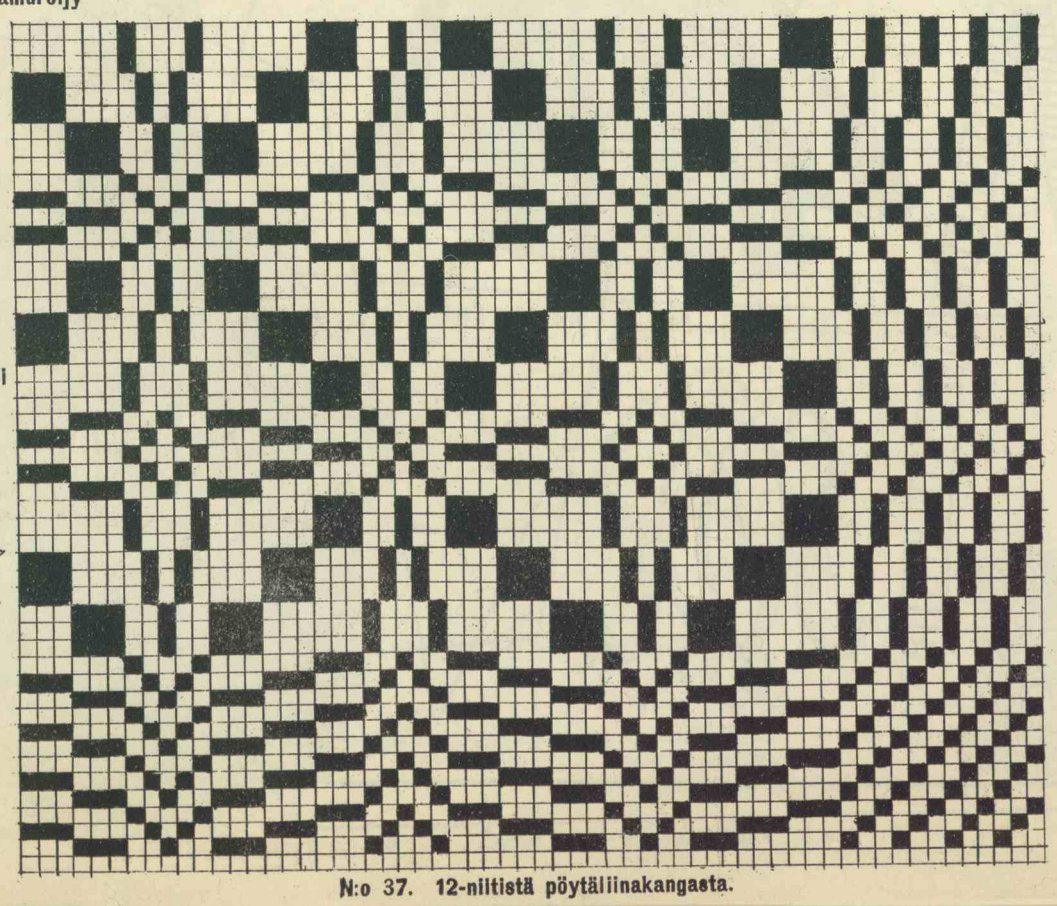

N:o 37. 12-niitistä pöytäliinakangasta.

Pojan alushousut ja liivi, noin 4–5 vuotiaalle (kuvat 1, 2 ja 3). Tarvitaan 90 cm 84 cm levyistä neliniitistä kangasta. Kuvan n:o 2 mukaan leikataan liivi yhdestä palasesta; jos tahtoo, voi käyttää kaksinkertaista kangasta. Lahkeet leikataan kuvan n:o 3 mukaan. Eri kappaleet yhdistetään kateompelulla, lahkeitten suut, liivin hihansuut ja kaulareikä varustetaan 2 ½ cm levyisillä liesteillä, housut tikataan kiinni liiviin ja napitetaan takaa, kuten kuvasta n:o 1 näkyy.

Sylilapsen housut (kuvat 4 ja 5). Tarvitaan 60 cm 80 cm levyistä kangasta (neliniitistä, shertinkiä, flanellia tahi puolivillaista). Kuvan n:o 5 mukaan leikataan housut yhdestä palasesta, ylt'ympäri — paitsi yläreunaan — ommellaan 1 ½ cm levyiset liesteet (vinoon leikatut); yläreuna poimutellaan ja ommellaan kiinni 3 cm leveään, 60 cm pitkään kauluriin. Kuvasta n:o 4 näkyy miten housut napitetaan.

Naisen paita (kuvat 6, 7, 8, 9 ja 10). Tarvitaan 3 ¼ metriä 84 cm levyistä kangasta (shertinkiä, madapolami- tahi domestik-kangasta). Kuvan n:o 7 mukaan leikataan miehusta kahdesta kappaleesta, joiden koko pituus on 110 cm. Sitten leikataan 4 kaistaa, jotka ovat 90 cm pitkät, alareunasta 15 cm ja yläreunasta 3 cm. leveät. Ne yhdistetään miehustaan kateompelulla tahi yliheittopistoilla (jos kankaan hulpiot yhdistetään). Kaartokaulus leikataan kaksinkertaisesta kankaasta kuvien 8 ja 9 mukaan, hiha samoin kuvan n:o 10 mukaan. Eri kappaleet yhdistetään kateompelulla, miehustan yläreunat poimutellaan ja tikataan kiinni kaartokaulukseen. Napinreikälieste on 4 cm leveä. Hihat tikataan kiinni miehustaan seuraamalla numeroja, paita päärmätään alhaalta, kaartokauluksen ja hihojen reunat tikataan ylt'ympäri. Tämä malli on jotenkin suurelle henkilölle aijottu.

Tarjotinliina (kuvat 11 ja 12) on tummanharmaasta palttinasta, kukat tumman merisinisestä palttinasta. Ne ommellaan kiinni samanvärisellä silkillä tahi liinalangalla, jota myös käytetään varsia ja kukkien varjostuksia ommeltaessa.

(Piirustanut Maggie Gripenberg.)

Isän piippuhyllyn koriste, lasten työ (kuva 13). Otetaan harmaata villa-kanavakangasta, johon malli n:o 13 ommellaan vihreällä langalla; voi käyttää kaksi häivettä (shatterausta). Reuna leikataan kärjille, joiden ympäri ommellaan napinreikäpistoilla vihreätä lankaa.

Veitsi- ja kahvelikotelo (kuvat 14 ja 15), lasten työ, on tehty valkaisemattomasta palttinasta tahi mustasta verasta, johon malli, kuva 15, on ommeltu punaisella puuvillalangalla, käyttämällä kantapistoja. Kotelo on sisustettu punaisella flanellilla.

Sänky (kuvat 16 ja 17) on maalattu harmaanvihreäksi, koristeet vihreät. Peite on valmistettu noin 25 cm levyisistä virkatuista kappaleista (katso kuva 17), joihin on käytetty valkoista puuvillaista hienompaa sukkalankaa, sekä 25 cm levyisistä vohvelikankaan- tahi javakanavakankaankappaleista, joihin joku sievä malli on ommeltu punaisella puuvillalangalla. Punaista tvilliä tahi shertinkiä on pantu peitteen sisusteeksi; samasta kankaasta on tehty reunapoimutelma. Ylt'ympäri peitettä virkataan kolme kerrosta luomussilmukoita.

O. T.
S. T.
N:o 13. Hyllyn koriste.
N:o 28. Hieno pusero.
N:o 2. Pojan illyr puoliskc.
N:o 24. Tarjoinpöytäliina.
N:o 32. Leninki.
Takaa.
Poimutellaan.
N:o 29. Leninki.
N:o 33. Leninki.
Edestä.
P. E.
I. T.
N:o 10. Paidan hiha.
N:o 7. Paidan miehustan puolisko.
P. P.
N:o 23. Korituoli.
N:o 30. Leninkejä.
N:o 27. Leninki.
W. T.
N:o 26. Leninki.
R. T
W.
H. E.
A. M.
W. M.
N:o 15. Veitsikotelon malli.
N:o 8. Paidan kaartokauluksen etupuolisko.
N:o 9. Paidan kaartokauluksen takapuolisko.
N:o 5. Syliilapsen housujen puolisko.
N:o 3. Pojan housujen toinen lahje.
N:o 34. Tytön pusero.
Aukko
Keskel

N:o 36. 12-niitistä pöytäliinakangasta.
(pellavalangoista)

Sitous. Niisiin pujotus.

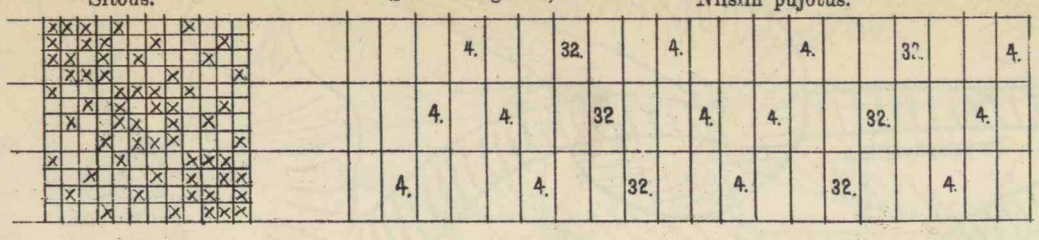

HUOM. Numerot pysty- ja vaakasuorien viivojen välillä osoittavat kuinka monta loimilankaa on peräkkäin samalle niisiryhmälle pujotettava ennenkuin muutetaan toiselle ryhmälle. Vaakasuorien viivojen väli vastaa aina neljä niisivartta..

N:o 31. Leninki.

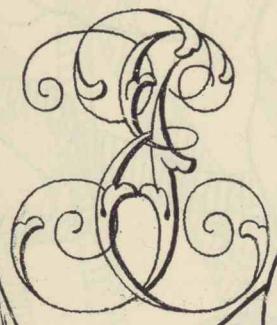

E. P.

P. L.

N:o 12. Tarjotinliinan malli

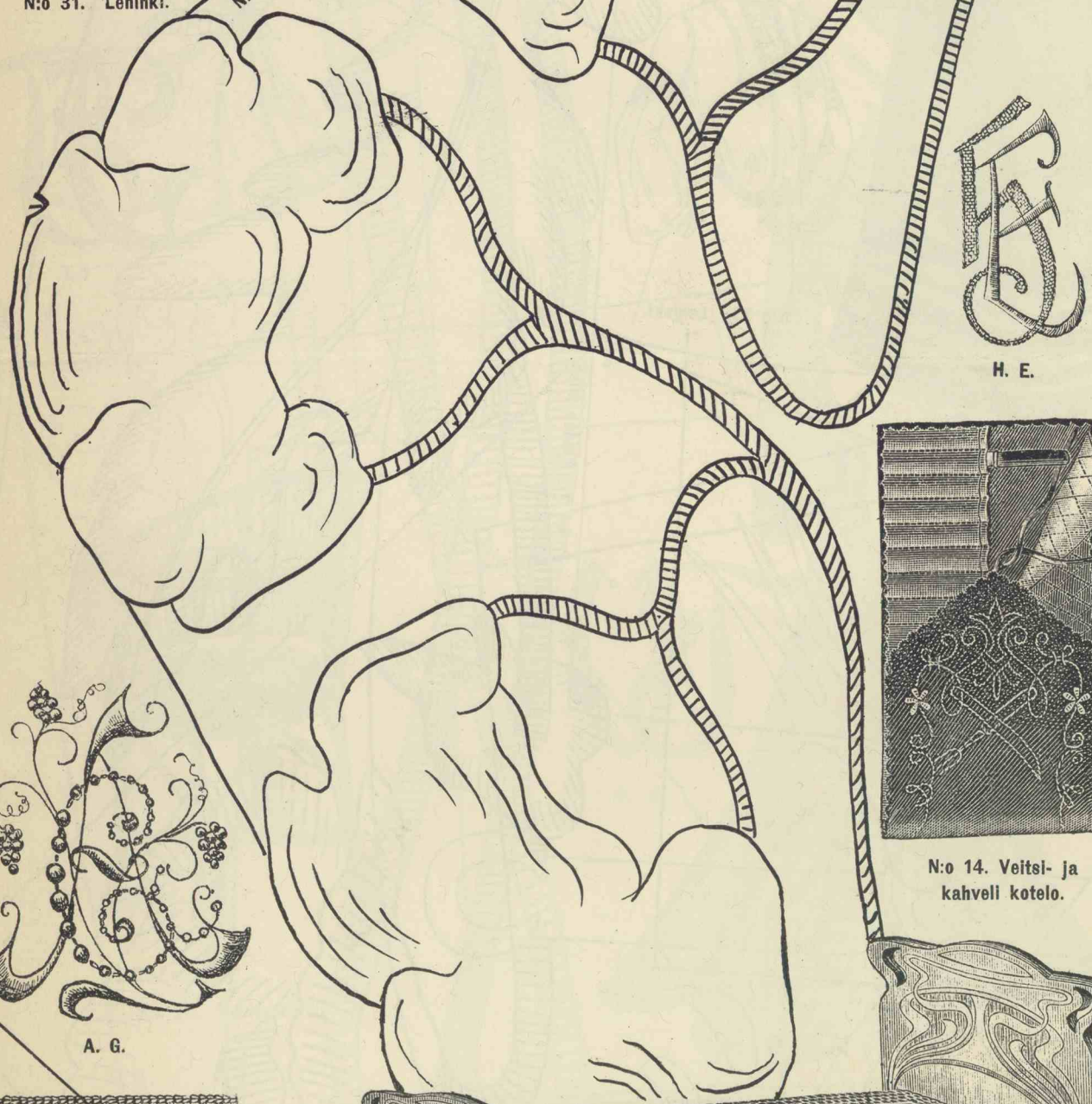

H. E.

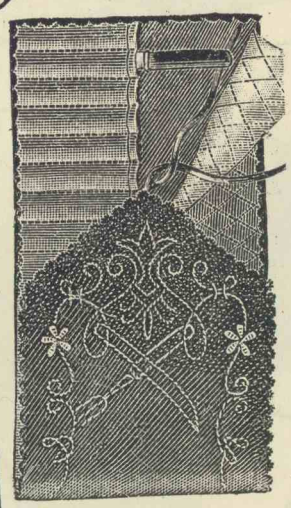

N:o 14. Veitsi- ja kahveli kotelo.

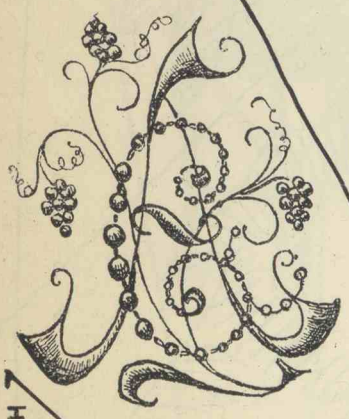

A. G.

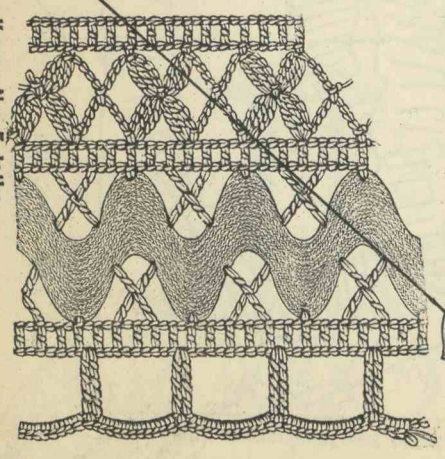

N:o 21. Lakanapitsi.

N:o 16. Sänky.

HUOM! Kuvan N:o 5 jatko.

Tarjoinpöytäliina (kuvat 18 ja 19). Malli, joka kuvaa stiliseerattuja unikukkia, ommellaan valkaisemattomaan palttinaan. Kukat ommellaan unikukkapunaisella liinalangalla, lehdet ja varret vaaleanvihreällä langalla; kukkien siemenkotelot vihreällä langalla. Millaisia pistoja käytetään näkynee mallista. Tämä malli sopii myös seinäkoristuksiin pesukaapin kohdalle), tarjotinliinaan y. m. (Piirustanut Lina Palmgren.)

Mustaa leninkikangasta. Kumma kyllä, käytetään verrattain hyvin vähän, kotikutoista kangasta mustiksi leningeiksi. Mutta nykyään on saatavissa melkein kaikissa lankakaupoissa hienoja mustia teollisuuslankoja, joista tulee varsin siistiä leninkikangasta, jos esim. luodaan loimi 15 pasmaa leveä. Niisiminen ja polkusten sitous aivan sama kuin tavallisessa palttinassa. *Kaide:* 20 pasmaa kyynärälle 1 lanka piihin. Kutoessa isketään kude jotensakin tiheään — arviolta noin kaksi kertaa niin tiheään kuin loimet ovat. Seurauksena tästä on että kudetta menee kaksi vertaa niin paljon kuin lointa ja vaate tulee näöltään ripsin tapaista.

Hauskan näköistä mustaa kangasta saadaan myös, jos luodaan loimi 25 pasmaa leveä ja pujotetaan niisiin seuraavassa järjestyksessä: 1. 2. 2. 1. 3. 4. 4. 3. ja niin edespäin. Kuten tästä pujotus-ohjeesta huomaa, on toiselle ja neljännelle varrelle pujotettu kaksi lankaa samaan niiteen, tai vielä parempi, jos pujotetaan kumpikin lanka eri niiteen samalle varrelle. Kaiteeseen pujottaessa pannaan kaikki ensimmäiselle ja kolmannelle varrelle pujotetut langat 1 lanka piihin, mutta toisella ja neljännellä varrella olevat langat 2 piihin. *Kaide:* 2 $^1/_2$ pasmaa kyynärän alalle. Polkuset sidotaan niin että ensimmäiseen polkuseen tulevat ensimmäinen ja toinen varsi yhdistetyiksi, toiseen polkuseen toinen ja kolmas varsi, kolmanteen polkuseen ensimmäinen ja neljäs ja neljänteen polkuseen kolmas ja neljäs varsi. Polkeminen tapahtuu 1. 2. 3. 4. 3. 2. 1. j. n. e. Silloin kuin ensimmäistä ja neljättä polkusinta poljetaan, heitetään viriäiseen kaksi kudelankaa, kuitenkin eri syöstävällä kumpikin, niin muodoin tulevat langat paremmin rinnakkain, kuin jos olisi kaksi lankaa samalle puolalle pantu. Kutoessa on silmällä pidettävä, ettei isketä sen lujempaan kuin että kuteella tulee olemaan sama tiheys kuin loimellakin.

Tässä ensin selitettyä ripsisitousta sopii varsin hyvin kutoa mustaan puuvillalankaloimeen n:o $^2/_{10}$, koska siinä kutouksessa loimi melkein kokonaan peittyy. Täysvillaiseen leninkikankaaseen tarvitaan noin 150 gram. teollisuuslankaa ja puolivillaiseen noin 90 gr. metrin osalle; tietysti riippuu paljon kankaan leveydestä.

Pusero-kangasta, kuderaitaista, (kuva n:o 35 ja näytetilkku). Loimi sinistä puuvillalankaa n:o $^2/_{40}$ luodaan 12 pasmaa leveä, niisitään peräkkäin neljälle varrelle niinkuin pujotusohjeesta näkyy, 1 lanka joka niiteen ja kaiteeseen samoin yksi lanka piin väliin. *Kaide* 19 tai 20 pasmaa kyynärän alalle. *Kude:* kameelivilla-, teollisuus- tai kotiketräättyä villalankaa. Jos kameeli-villalankaa käytetään, saa kaide olla 20 pasmaa kyynärälle. Kahdeksan polkusinta on tarpeen ja ovat neljä ensimmäistä käytettävät raitaa ja neljä jälkimmäistä pohjaa kutoessa. Jos tahtoo, syystä tai toisesta, käyttää ainoastaan neljää polinta, on kangas sidottava niinkuin tavallinen n. k. neliniitinen ja on pohja poljettava niinkuin mainitussa kankaassa tavallista, mutta raitaa kutoessa poljetaan vaan peräkkäin yksi polin kerrallaan alas.

12 niitistä pöytäliinakangasta (kuvat 36 ja 37). Koska jo usein on „Käsitöitä"-lehdessä ollut selitettynä pellavaisia pöytäliinakankaita, lienee tarpeetonta tässä sitä uudistaa mitä lankojen paksuuteen, liisteröimiseen, kaiteen tiheyteen y. m. s. tulee ja on sentähden tässä vaan pujotus- ja sijotusohje ynnä niistä johtuva kuviomalli annettu.

Tämän numeron mukana jaetaan Kodin ja Yhteiskunnan värillisiä kuosilehtiä IV. Unkarilaisia kuoseja: 4 mallia. Sopivia pöytäliinoihin, piironkiliinoihin, esiliinoihin y. m.; mieluinten pumpulitai liinakankaalle ommeltavaksi pumpuli- tai liinalangoilla.

Helsinki, Suomal. Kirj. Seuran Kirjapainon Osakeyhtiö 1903.

Unkarilaisia kuoseja.

E. Arvidsson, Helsinki.

1903